

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

ویلیم وان واگین/ ۲۹ دسمبر ۲۰۲۳
استونکی: شاه محمود سرتیر
۰۱ جنوری ۲۰۲۴

ویلیم وان واگین

یمن څنگه په لویدیځه اسیا کې د امریکا د تسلط مخه نیسي

په سور سمندرګي کې د امریکا په مشرۍ نوی ایتلاف به د یمن د سمندري محاصري د له منځه وړلو لپاره په اسراییلو کې مبارزه وکړي، ځکه چې د انصارالله په کور دننه تولید شوي او ارزانه بې پیلوټه الوتکې او توغندي د تخنیکي لوبې ډګر برابر کړی دی.

د عکس کریدیت: کریډل

د انصارالله او د هغه د وسله والو ځواکونو په مشرۍ د يمن په حقيقت کې حکومت باندې د نوي تمرکز په پام کې نيولو سره، دا وخت دی چې د حوثيانو د ساده او ردونکي ځانگړتيا څخه هاخوا د "ياغی" ډلې يا غير دولتي فعال په توگه حرکت وکړي.

د يمن د مقاومت غورځنگ په ۲۰۱۵ کال کې د انصارالله په خلاف د سعودي په مشرۍ د ائتلاف لخوا د جنگ له شروع کېدو راهسې په يو پياوړی پوځی ځواک بدل شوی دی چې نه يوازې يې سعودی عربستان ته سپکاوی کړی دی بلکې اوس په غزه کې د اسرائيلو د نسل وژني کړنې هم له ننگونو سره مخامخ کوي. د نړۍ په تر ټولو مهم د اوبو په لاره کې د متحده ايالاتو سمندري ځواک او سرچينې.

د يمن د سمندري عملياتو اقتصادي پايله

د غزې په ترانگه کې د اسرائيلو د بي ساري تاوتریخوالی په ځواب کې چې له امله يې تر ۲۰,۰۰۰ ډير خلک وژل شوي چې ډيری يې بښی او ماشومان دي، د يمن د انصارالله په مشرۍ وسله والو ځواکونو د نومبر په ۱۴ نيټه اعلان وکړ چې دوی به د اسرائيلو سره تړلې هر ډول کښتۍ په نښه کړي چې د ستراتيژيک باب المندب تنگي څخه تيرېږي. سور سمندر. دا مهمه د اوبو لاره د سويز کانال ته د دروازي په توگه کار کوي، چې د نړۍ نږدې ۱۰ سلنه سوداگري او ۸.۸ ميليون ډالره تيل هره ورځ سفر کوي.

د دسمبر په نهمه انصارالله اعلان وکړ چې خپل عمليات به نور هم پراخ کړي ترڅو په سور سمندر کې هر هغه کښتۍ په نښه کړي چې اسرائيل ته په لاره وي، پرته له دې چې د هغه تابعيت ولري. د انصارالله د وسله والو ځواکونو وياند په يوه بيان کې وويل: "که غزې ته هغه خوراکی توکي او درمل ونه رسېږي چې ورته اړتيا ده، په سور سمندر کې ټولې هغه کښتۍ چې د اسرائيلو بندرونو ته تللي، پرته له دې چې د دوی تابعيت ولري، زموږ د وسله والو ځواکونو په نښه شي."

تر اوسه پورې، انصارالله د ډرون او توغنديو په کارولو سره په برياليتوب سره نهه کښتۍ په نښه کړي او د دوی د رسمي بيانونو له مخې په سره سمندر کې د اسرائيلو اړونده يوه کښتۍ په نيولو بريالې شوي. دې عملياتو د CMA CGM او MSC، او د تيلو لوی شرکتونه BP او Evergreen په گډون لوی نړيوال بار وړونکي شرکتونه هڅولي چې د افريقا سينگ شاوخوا خپل اروپا ته تلونکي کښتۍ بيا وگرځوي، په سفر کې ۱۳,۰۰۰ کيلومتره او د تيلو مهم لگښتونه اضافه کړي.

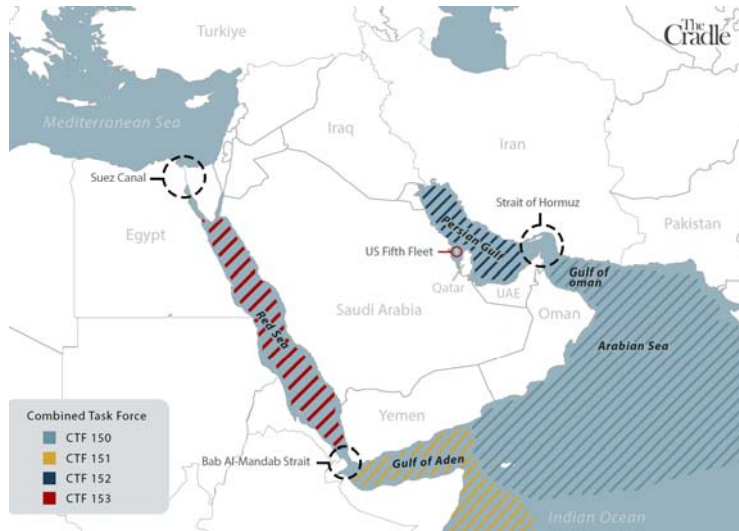
څنډ، د ترانزيت وختونه، او د سوداگريزو بار وړلو لپاره د بيمې فيس آسمان ته رسيدلی، چې په ټوله نړۍ کې د انفلاسيون گواښ کوي. دا په ځانگړې توگه د اسرائيلو لپاره د انديښني وړ دی، کوم چې دمخه د تاريخ په اوږدو کې د فلسطين مقاومت سره د خپل تر ټولو اوږده او وژونکي جگړې اقتصادي پايلو سره مبارزه کوي.

سربيره پر دې، انصارالله د اسرائيلو په جنوبي بندري ښار ايلات باندې څو توغندي او ډرون بریدونه کړي، چې د سوداگريزو بار وړلو تگ راتگ يې ۸۵ سلنه کم کړی دی.

په سره سمندر کې گډوډي په مستقيم ډول د سپيني ماڼۍ د ۲۰۲۲ ملي امنيت ستراتيژۍ يو مهم عنصر کمزوری کوي، کوم چې په واضح ډول ويلي چې متحده ايالات به هيڅ هيواد ته اجازه ورنکړي چې "د هر مز تنگي او د هر مز تنگي په گډون د مينځني ختيځ د اوبو له لارې د تگ راتگ آزادي له خطر سره مخامخ کړي." باب المندب.»

د نه غوښتلو ايتلاف

د دسمبر په اتلسمه نېټه د صنعا د عملیاتو په غبرگون کې د امریکې د بهرنیو چارو وزیر لویډ آسټن د یوه سمندري ائتلاف د جوړولو اعلان وکړ چې د سوکالی د ساتونکو عملیاتو په نوم یې د څه د پاسه شلو هیوادونو په شمول د یمن د حملو په وړاندې د مقابلي او د سور سمندر له لارې د بېرېو د خوندي تیرېدو د تامینولو غوښتنه وکړه. آسټن اعلان وکړ چې په نوي سمندري ائتلاف کې به د نورو په منځ کې، بریتانیا، کاناډا، فرانسه، ایټالیا، هسپانیه، ناروې، هالنډ، سیچلس او بحرین شامل وي.

په لويديځه اسيا او شمالي افريقا کې د متحده ايالاتو په مشرۍ د ګډ سمندري ځواکونو (CMF) نقشه.

د انصارالله سياسي بيورو محمد البخيتي د دې اعلان په غبرګون کې ژمنه وکړه چې د یمن وسله وال ځواکونه به په شا نه شي.

یمن په تاریخ کې تر ټولو سپیڅلي جنګ کې د بنګیلټیا لپاره په تاریخ کې تر ټولو ناوړه ایتلاف رامینځته کیدو ته انتظار باسي. هغه هیوادونه چې د یمن په وړاندې د یو نړیوال ایتلاف د جوړولو لپاره د اسراییلو د نسل وژنې د عاملینو د ساتنې لپاره ګرندې شوي، څنگه به درک شي؟

د سکرتر آسټین او د سپینې ماڼۍ House ی سلاکار جیک سلویان لپاره شرم خورا ګرندی و. د ایتلاف له اعلان لږ وروسته، د امریکا مهمو متحدینو سعودي عربستان او مصر له ګډون څخه انکار وکړ. اروپایي متحدینو ډنمارک، هالنډ او ناروې لږ تر لږه مرسته وکړه، یوازې یو څو سمندري افسران یې واستول.

فرانسي موافقه وکړه چې برخه واخلي خو سیمې ته د اضافي کښتيو له استولو یا د متحده ایالاتو تر قوماندې لاندې د خپلې موجوده کښتۍ ځای په ځای کولو څخه انکار وکړ. ایټالیا او هسپانیه د دوی د ګډون ادعاوې رد کړې، او اته هیوادونه د دوی د شتون په اړه شک څرګند کړی، نوم یې پټ پاتې دی.

انصارالله له همدې امله د سپینې ماڼۍ د ملي امنیت د ستراتیژۍ یو بل ستنه له منځه وړې ده، چې غواړي د متحدو ایالتونو د متحدینو تر منځ د سیاسي، اقتصادي او امنیتي اړیکو په جوړولو سره د سیمه ییز اتصال وده وکړي، په شمول د هوايي او سمندري دفاعي جوړښتونو له لارې.

په سمندري جګړو کې انقلابونه

پنټاګون پلان لري چې په سیمه کې ځای پر ځای شوي د متحده ایالاتو او متحدینو سمندري کښتيو باندې د توغندیو دفاعي سیستم په کارولو سره د سوداګریزو کښتيو دفاع وکړي.

خو د نړۍ زبرځواک، چې اوس په پراخه کچه په خپل ځان کې دی، د جنگ ځپلي يمن، چې د لويديځې اسيا تر ټولو بې وزله هيواد دی، د بريدونو د مخنيوي لپاره پوځي وړتيا نه لري.

دا ځکه چې امريکا د انصارالله په لاس کې د ارزانه او ډله ايز توليد شوي بې پيلوټه الوتکو او توغنديو سره د مقابلي لپاره د انترسيپټر توغنديو په جوړولو کې گران او ستونزمن تکيه کوي.

آستين خپل اعلان لږ وروسته وروسته له هغه وکړ چې د USS کارني ويجارونکي ۱۴ يو طرفه بريد بې پيلوټه الوتکي يوازې په يوه ورځ، د دسمبر په ۱۶ کې ودرولي.

داسې بريښي چې عمليات بريالی وي، مگر پوليتيکو په چټکۍ سره **راپور ورکړ** چې د متحده ايالاتو د دفاع وزارت د دريو چارواکو په وينا، د دې ډول بريدونو سره د مبارزې لگښت "مخ په ډيريدو اندېښنه ده".

د USS کارني لخوا کارول شوي SM-2 توغندي نږدې ۲.۱ ميليونه ډالر لگښت لري، پداسې حال کې چې د انصارالله يو طرفه بريد بې پيلوټه الوتکو هر يو يوازې ۲,۰۰۰ ډالر لگښت لري.

دا پدې مانا ده چې د دسمبر په ۱۶ د ۲۸,۰۰۰ ډالرو په ارزښت بې پيلوټه الوتکي غورځولو لپاره، متحده ايالاتو يوازې په يوه ورځ کې لږترلږه ۲۸ مليون ډالر مصرف کړل.

انصارالله تر اوسه له ۱۰۰ څخه زيات ډرون او توغندي بريدونه کړي دي، چې د ۳۵ هيوادونو لس تجارتي کښتۍ يې په نښه کړي، په دې معنی چې يوازې د امريکا د مداخلې کوونکو توغنديو لگښت له ۲۰۰ ميليونو ډالرو څخه اوښتی دی.

مگر لگښت يوازينی محدوديت ندی. که انصارالله دې تگلارې ته دوام ورکړي، امريکايي ځواکونه به ژر تر ژره خپل د توغنديو هغه زېرمې له منځه يوسي، چې نه يوازې په لويديځه اسيا بلکې په ختيځه اسيا کې هم ورته اړتيا ده.

لکه څنگه چې د فورټيس تحليل **مشاهده کړي**، متحده ايالات اته لارښود توغندي کروزررونه او ويجارونکي لري چې په مديترانې او سور بحر کې فعاليت کوي، د دوی ترمينځ د کښتۍ دفاع لپاره ټول SM-2 او SM-6 انترسيپټر

توغندي لري Fortis Analysis. همدارنگه يادونه کوي چې د دغو توغنديو توليد ورو دی، پدې معنی چې د انصارالله سره د مبارزې لپاره هر ډول روان کمپاين به په چټکۍ سره د متحده ايالاتو د مداخلې توغنديو ذخيره خطرناکه ټيټي

کچې ته ورسوي. په عين حال کې، د متحده ايالاتو د وسلو توليدونکي Raytheon کولی شي په کال کې له SM-۵۰ 2څخه کم او له SM-6 ۲۰۰ څخه لږ توغندي توليد کړي.

که چيرې دا زيرمي کمې شي، نو دا د متحده ايالاتو سمندري ځواک نه يوازې په سور بحر او مديترانې کې زيانمونکي پريردي، چيرې چې روسيه هم فعاله ده، بلکې په آرام سمندر کې هم، چيرې چې چين د خپل هايپرسونیک او بالستیک

توغنديو سره د پام وړ گواښ دی.

د فورټيس تحليل په دې نظر سره پای ته رسيري چې انصارالله په سوداگريزو، د متحده ايالاتو سمندري ځواکونو او متحدينو سمندري شتمنيو باندې "د ډزو کولو" ته دوام ورکوي، "هغومره بدتر محاسبه کيږي. د اکمالاتو ځنځيرونه

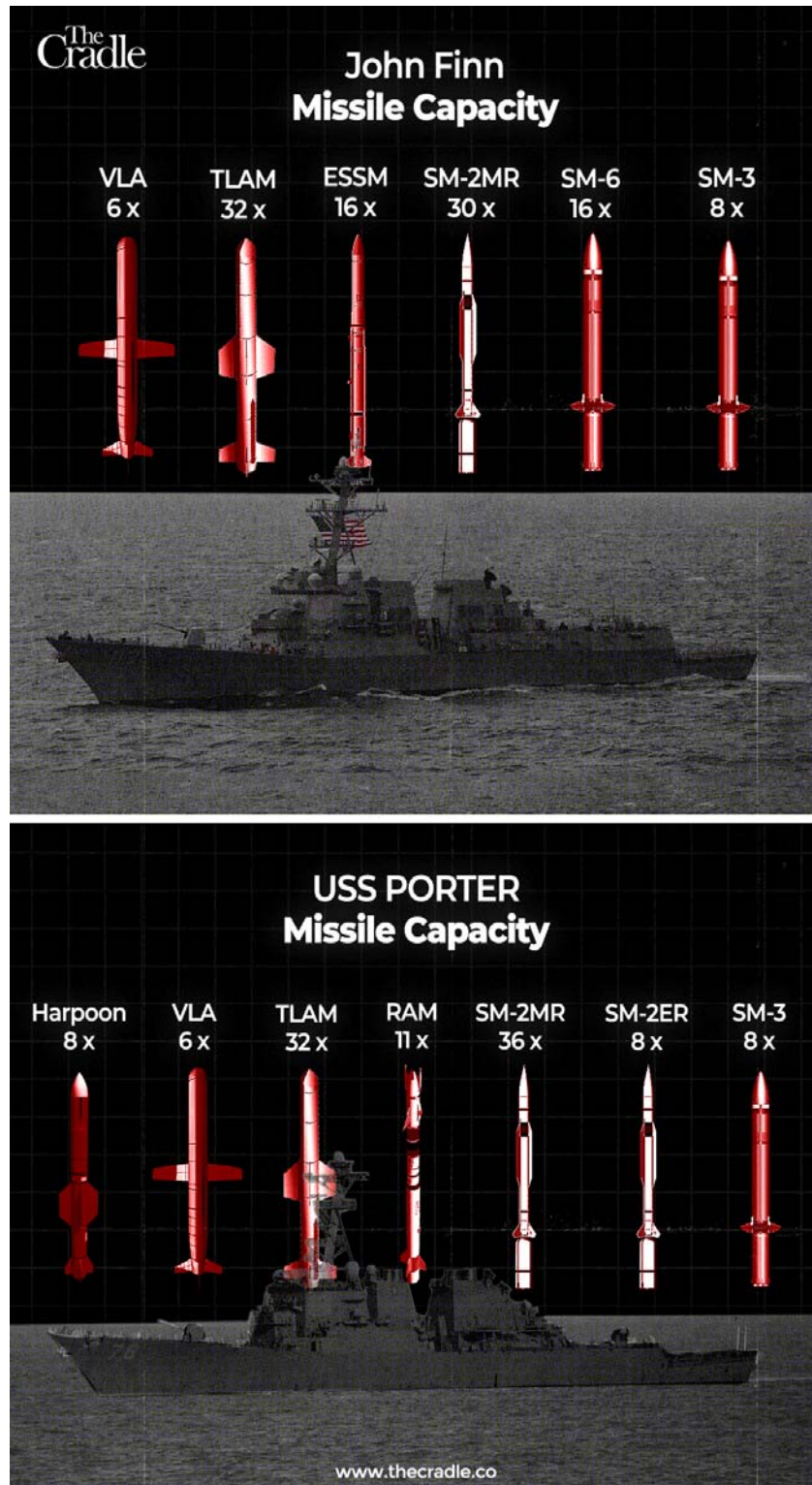
جنگونه وگټي - او مور دا مهم ډومين له لاسه ورکوي.

او انصارالله تر اوسه د بې پيلوټه الوتکو د بريد هڅه نه ده کړې، چې په يو وخت کې د لسگونو راتلونکو گواښونو سره د متحده ايالاتو بېړۍ مجبور کړي.

په شمالي کارولينا کې د کيمبل پوهنتون د سمندري چارو کارپوه او پروفيسور سالواتور مرکوليانو وويل: "يوه ډله کولی شي د يوې جنگي کښتۍ وړتيا باندې ماليه ورکړي مگر تر ټولو مهم، دا پدې مانا ده چې وسلې د سوداگريزو

کښتيو په نښه کولو لپاره له دوی څخه تيريري".

سربیره پردې ، د متحده ایالاتو جنگي کښتۍ به هم د دې پوښتنې سره مخ شي چې څنګه د دوی د توغندیو لیست ډک کړي.

د USS جان فن او USS پورټر توغندیو ظرفیت

هغه وویل: "د وسلو د بارولو یوازینی ځای په جیبوتی کې دی (د افریقا په سینګ کې د متحده ایالاتو اډه) او دا عمل ته نږدې دی".

نور کارپوهان وړاندیز کوي چې کښتۍ به یا په ایټالیا او یونان کې د متحده ایالاتو له اډو څخه د بار وړلو لپاره د مدیترانې بحر ته لار شي، یا د بحرین خلیج ټاپو ته چې د بحري ملاتړ فعالیت لري او د متحده ایالاتو د سمندري ځواکونو مرکزي قوماندې او د متحده ایالاتو پنځمه بیړۍ کور دی.

لوی برابر ونکی'

د پایلي په توګه، عبدالغني ال ارياني، د ستراتيژیکو مطالعاتو لپاره د صنعا په مرکز کې یو لور پوری څیړونکی، د یمن وضعیت د یوې قضیې په توګه بیان کړ چېری چې ټیکنالوژي د "لوی برابر ونکی" په توګه کار کوي.

هغه نیویارک ټایمز ته وویل: "ستاسو F-15 چې په میلیونونو ډالر لګښت لري هیڅ معنی نلري ځکه چې زما بې پیلوټه الوتکه د څو زره ډالرو لګښت لري چې دومره زیان به ورته ورسوي".

پداسې حال کې چې د متحده ایالاتو اردو د قیمتي، ټیکنالوژیکي پلوه پېچلي وسلو سیستمونو په تولید کې بریالی ده چې د وسلو صنعت لپاره خورا ښه ګټه چمتو کوي، لکه F-15 جنګي الوتکې، دا د دې وړتیا نلري چې د واقعی جګړې او ګټلو لپاره کافي وسلې تولید کړي. د نړۍ بل اړخ، چېری چې د اکمالاتو سلسله نوره هم جدي کيږي.

په یمن کې، امریکا د ورته ستونزې له امله سخته ننگونه کوي چې دا د روسیې په وړاندې په اوکراین کې د نیابتی جګړې په وخت کې ورسره مخامخ شوي، چې نږدې دوه کاله وروسته، امریکایي چارواکو دا **ومنله** چې ټول یې له لاسه ورکړي.

مسکو صنعتي اډه او د اکمالاتو ځنځیرونه په ځای کې لري ترڅو په سلګونو زره د ټیټ لګښت، لومړني ۱۵۲ mm توپخانې تولید کړي - **په کال کې دوه ملیونه** - په څو کلنه جګړه کې د بریا لپاره اړین دي چې په پراخه کچه په خندقونو کې جګړه شوي. امریکا، په ساده ډول، نه کوي. د واشنگټن جنګي صنعتي کمپلکس اوس مهال په غوره توګه په کال کې ۲۸۸,۰۰۰ مرمۍ تولیدوي او **هڅه کوي** تر ۲۰۲۸ کال پورې یو ملیون مرمۍ تولید کړي، چې لاهم د روسیې د تولیدي وړتیا نیمایي برخه ده.

برسیره پردې، د روسیې د ۱۵۲ ملي متري توپ د یوې دورې لګښت د لویدیځو کارپوهانو په وینا \$ ۶۰۰ ډالر دی، پداسې حال کې چې یو لویدیځ هیواد د ۵,۰۰۰ څخه تر ۶,۰۰۰ ډالرو پورې **لګښت لري** چې د پرتله کولو وړ ۱۵۵ mm توپخانه تولیدوي.

ایران ته ننوت

که ایران د انصارالله په ملاتړ جګړې ته داخل شي، د امریکا لپاره به امنیتي وضعیت نور هم خراب شي، چې نښې یې لا له وړاندې څرګندي دي.

د دسمبر په ۲۳، متحده ایالاتو په ښکاره توګه ایران **تورن کړ** چې په غزه کې د اسرائیلو د جګړې له پیل راهیسې د لومړي ځل لپاره سوداګریزې کښتۍ په نښه کوي، ادعا یې وکړه چې د هند په سواحلو کې د جاپاني ملکیت کیمیاوي ټانکر "د ایران څخه ویشتل شوی" ډرون لخوا په نښه شوی.

په همدې ورځ، تهران دا تورونه رد کړل، خو ګواښ یې وکړ چې که اسرائیل په غزه کې خپل جنګي جنايتونه ودروي، د نورو مهمو سمندري بیړیو لاینونه به په زوره وتړي.

د ایران د اسلامي انقلابي کارډ د قول اردو (IRGC) یوه چارواکي محمد رضا نقدي خبرداری ورکړ: د دغو جنایتونو په دوام سره، امریکا او متحدین یې باید د مقاومت د نویو ځواکونو د راڅرګندیدو او د اوبو د نورو لارو د بندیدو تمه ولري.»

د یادونې وړ ده، چې ایران په لویډیځه اسیا کې تر ټولو لوی او متنوع توغندي لري، په زرګونو بالستیک او کروز توغندي لري، چې ځینې یې د اسرائیلو د برید وړتیا لري.

د ډسمبر په ۲۴ مه ایران اعلان وکړ چې د دوی سمندري ځواکونو «په بشپړه توګه هوښیار» کروز توغندي شامل کړي دي، چې یو یې د ۱۰۰۰ کیلومترو واټن لري چې د سفر پر مهال هدفونه بدلولی شي او بل د ۱۰۰ کیلومترو په واټن چې په جنګي بېړیو کې نصبېدای شي.

په لبنان، سوريه، عراق، فلسطین او اوس یمن کې د امریکا او اسرائیلو ځواکونو د مقاومت د محور له فشارونو سره سره، په شخړو کې د ایران احتمالي ننوتل د واشنګټن لپاره، په ځانګړې توګه د ټاکنو په کال کې، نور هم خطرناک دي.

نسل وژنه د بهرنۍ پالیسی په توګه

نو، ولسمشر جو بایدن، د بهرنیو چارو وزیر انتوني بلینکن، او جیک سلیوان څومره لیواله دي چې د غزې په ترانګه کې د اسرائیلو روان وژني اسانتیا لپاره لار شي؟

د اسرائیلو او اوکراین لپاره د نظامي مرستې کڅوړو ته د درېیو ژمنو سره سره د پورونو انډینو سره سره، د دوی د لومړیتوبونو په اړه پوښتنې راپورته کوي.

په ارام سمندر کې د متحده ایالاتو د سمندري ځواکونو امنیت ته احتمالي خطر ممکن ډیر ژر د وضعیت بیا ارزونې ته اړ کړي. دا امریکا په یمن کې د مستقیم پوځي مداخلې اختیار پرېږدي، د خپلو اخلاقي او جیوپولیتیک پالیو سره د عمل لاره.

په دفاعي حالت کې د انصارالله سره د مقابلي د ستونزو په درک کولو سره، لږ تر لږه د امریکا د ملي امنیت په ادارو کې ځینې کسان له امریکایي ځواکونو څخه غواړي چې په یمن باندې مستقیم برید وکړي.

د ډسمبر په ۲۸، پخوانیو مرستیالانو مارک آی فاکس او جان ډبلیو ملر استدلال وکړ چې د ایران او انصارالله د دې بریدونو د ترسره کولو وړتیا "مخنیوي او ذلیل" کول په یمن کې د هغو ځواکونو برید ته اړتیا لري چې د دوی د ترسره کولو مسولیت لري، "هغه څه چې تر اوسه هیڅوک نه دي خوښ. کول".

یمن پخپله د امریکا په ملاتړ د سعودي او متحده عربي اماراتو له اته کلني جګړې څخه راوتلی دی چې په نړۍ کې تر ټولو ناوړه بشري ناوړین لامل شوی دی. د فارس خلیج دواړو هیوادونو د متحده ایالاتو بمونه د لسګونو زرو یمنیانو د وژلو لپاره کارولي، پداسې حال کې چې د بندیز او محاصرې مسله یې د لوړې او ناروغۍ له امله د سلګونو زرو اضافي مړینې لامل شوي.

د امریکایي پوهنتون د جیفری باچمن په وینا، سعودي عربستان او متحده عربي اماراتو په یمن کې د ژوند په ټولو اړخونو باندې د یو همغږي برید په واسطه د نسل وژني کمپاین ترسره کړ، چې "یوازې د متحده ایالاتو او انگلستان په ملګرتیا سره ممکنه وه" او بیا هم انصارالله له دې جګړې څخه په نظامي توګه پیاوړی شو.

که په عربي نړۍ کې د دوه نسل وژني لپاره د متحده ایالاتو ملاتړ کافي نه وي، شاید دریم به زړه رابنګونکي وي.